

Sammen om verdiskaping for alle

Presentasjon av forslag til
budsjett/økonomiplan 2019-2022
basert på mål og rammer for
Eigersund kommune

ved rådmann Gro Anita Trøan

Hvordan snur vi minus til pluss?

1. Et overordnet tilbakeblikk
2. Framtidsutsiktene krever livsviktige valg
3. Verdiskaping og mennesker som strategi
4. Fundamentet for å lykkes i fellesskapet
5. Tiltak som følge av strategiske valg
6. Oppsummering av veivalg

2017

- 1) Høy arbeidsledighet gir reduserte inntekter som erstattes med økt eiendomsskatt
- 2) Omstillingsprosesser starter

- 1) Arbeidsledige flytter fra kommunen og inntektsgapet øker
- 2) Omstillingstiltak gjennomføres og gevinster realiseres med delvis effekt

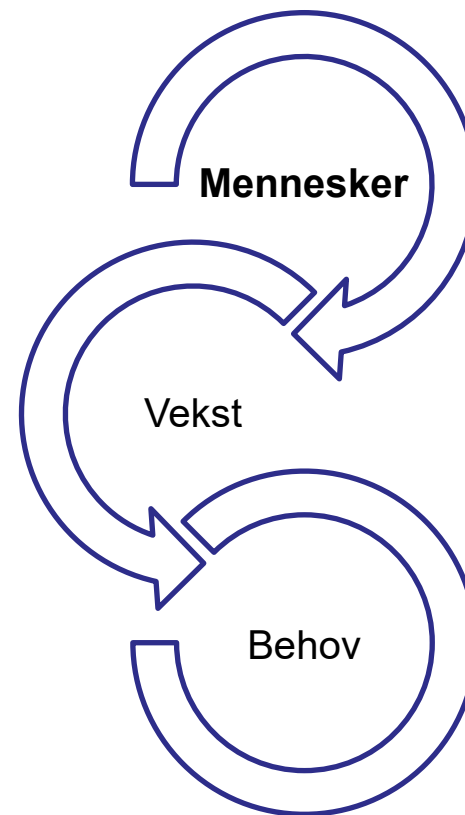

2018

Et veiskille

Før: ond sirkel
- utsette behov
og fortsette som før -

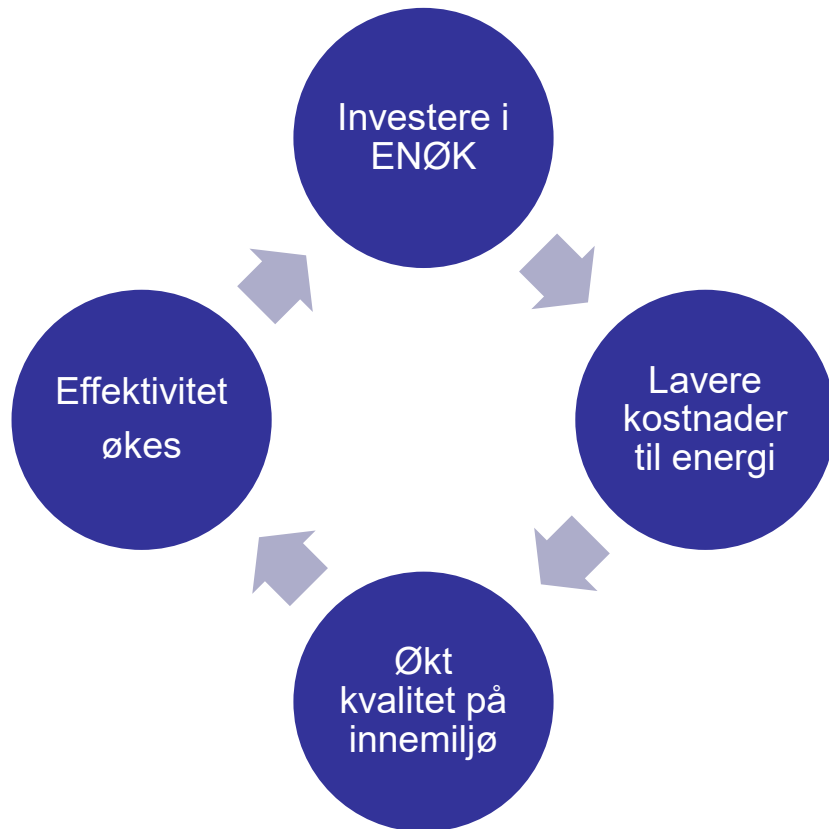
Etter: selvforsterkende spiral
- dekke behov på nye måter
og samtidig skape vekst -

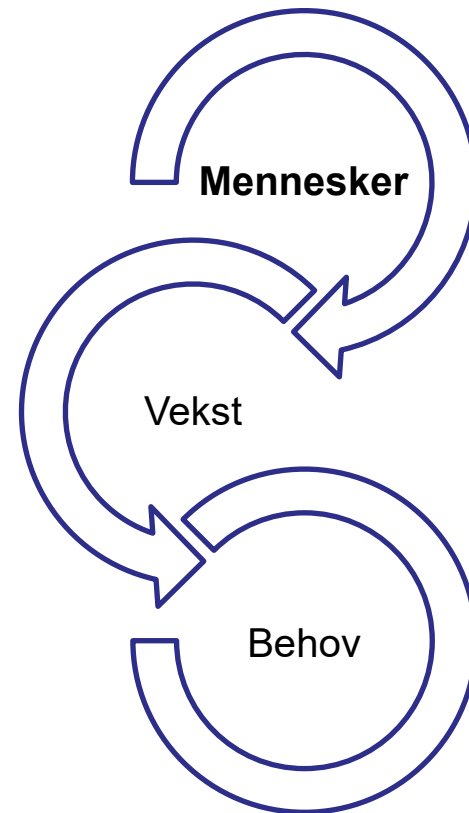
Et veiskille

Positiv sirkel:

Å realisere gevinster gjennom ny praksis er mer lønnsomt

Etter: selvforsterkende spiral
- dekke behov på nye måter og samtidig skape vekst -

Krav: fullstendighet, balanse og realisme pr år

1. Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens (..)midler og anvendelsen av disse i budsjettåret. Kravet om budsjetthjemmel på utbetalingstidspunktet gjelder ikke for utbetalinger som kommunen (..) er rettslig forpliktet til å foreta.
2. Årsbudsjettet skal omfatte hele kommunens (..) virksomhet.
3. Årsbudsjettet skal være realistisk. Det skal fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen (..) kan forvente i budsjettåret.
4. Det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.
5. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens (..) virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. (..)

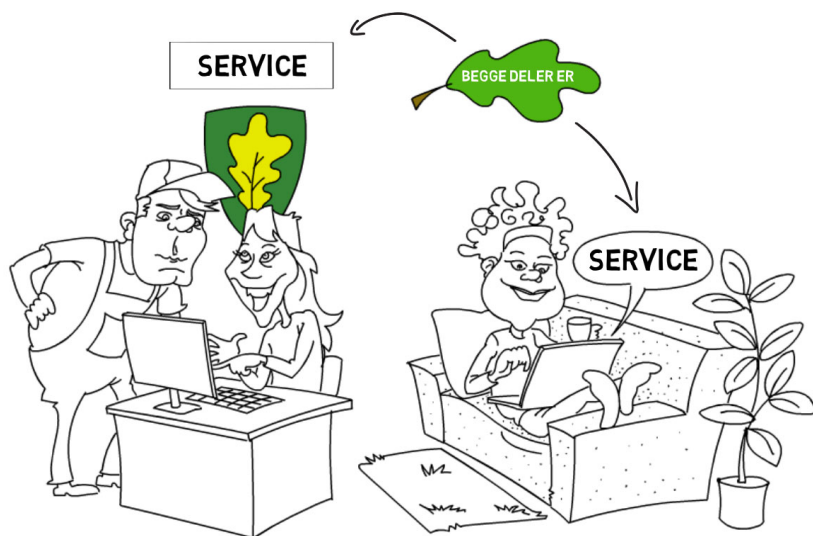
Hvordan snur vi minus til pluss?

1. Et overordnet tilbakeblikk
2. Framtidsutsiktene krever livsviktige valg
3. Verdiskaping og mennesker som strategi
4. Fundamentet for å lykkes i fellesskapet
5. Tiltak som følge av strategiske valg
6. Oppsummering av veivalg

Framtidsutsiktene krever livsviktig valg

Endringer er normalen

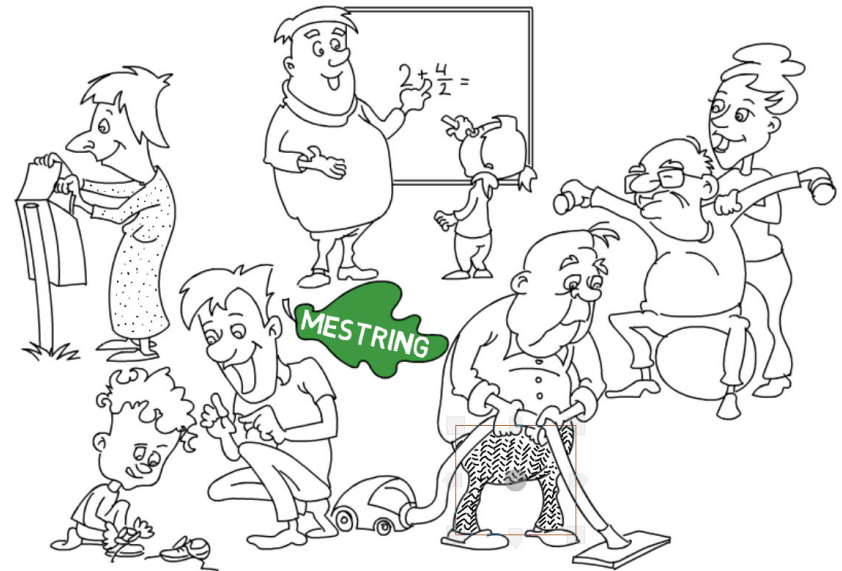
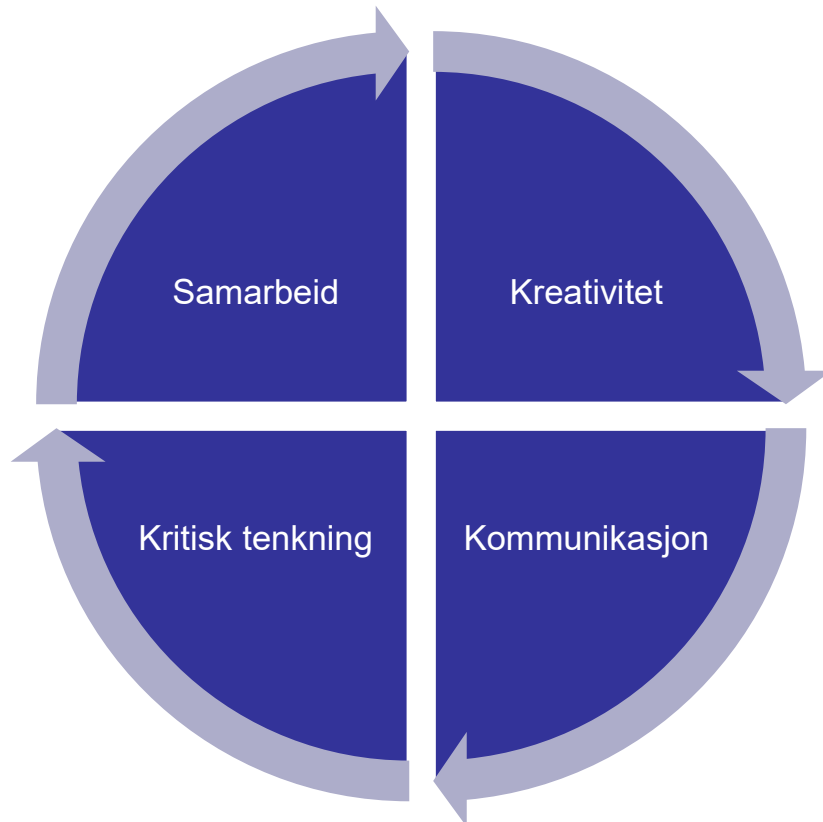
**I det hyperkomplekse
samfunnet**

*....(....) går
hovedmotsætningen
mellom dem, der kan,
og
dem der ikke kan håndtere
kompleksitet.*

Hvordan takle livene våre i et samfunn med stadige endringer uten en fasit?

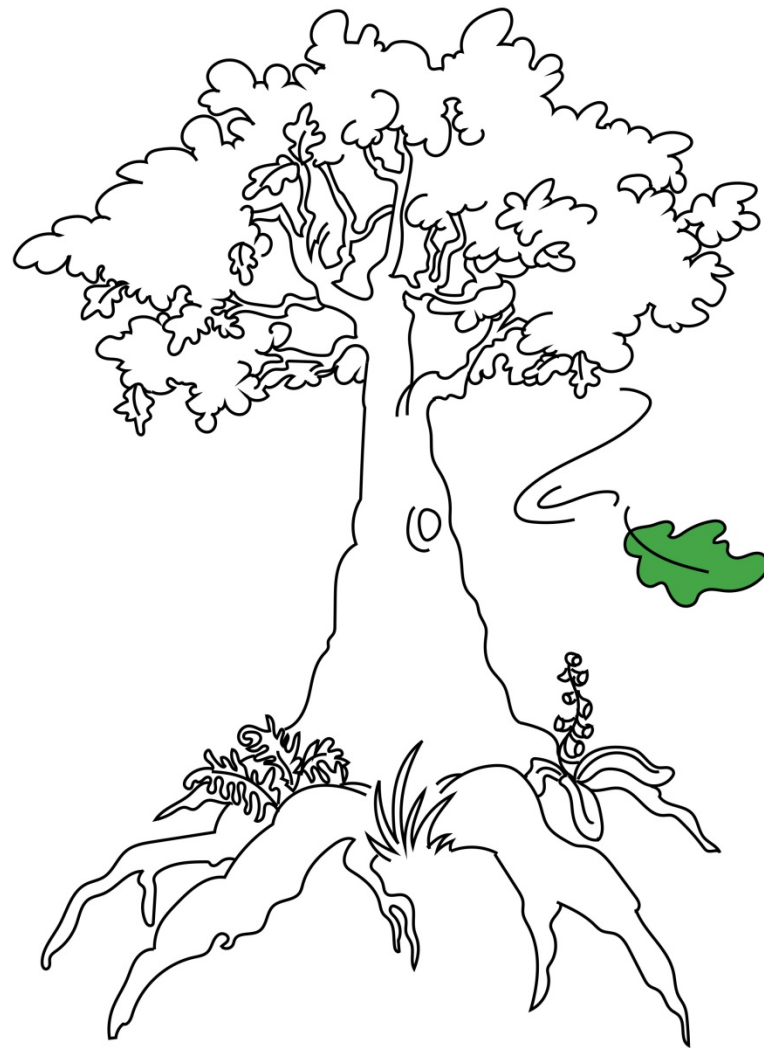

Å leve og lære hele livet =
prøve og feile og justere

« Gir du dine
medarbeidere rom
for å gjøre feil,
øker det samtidig
den samlede
gjennomføringskraften»

Petter Stordalen

Å dekke behovet på nye måter er å gi rett hjelp til rett tid på rett nivå

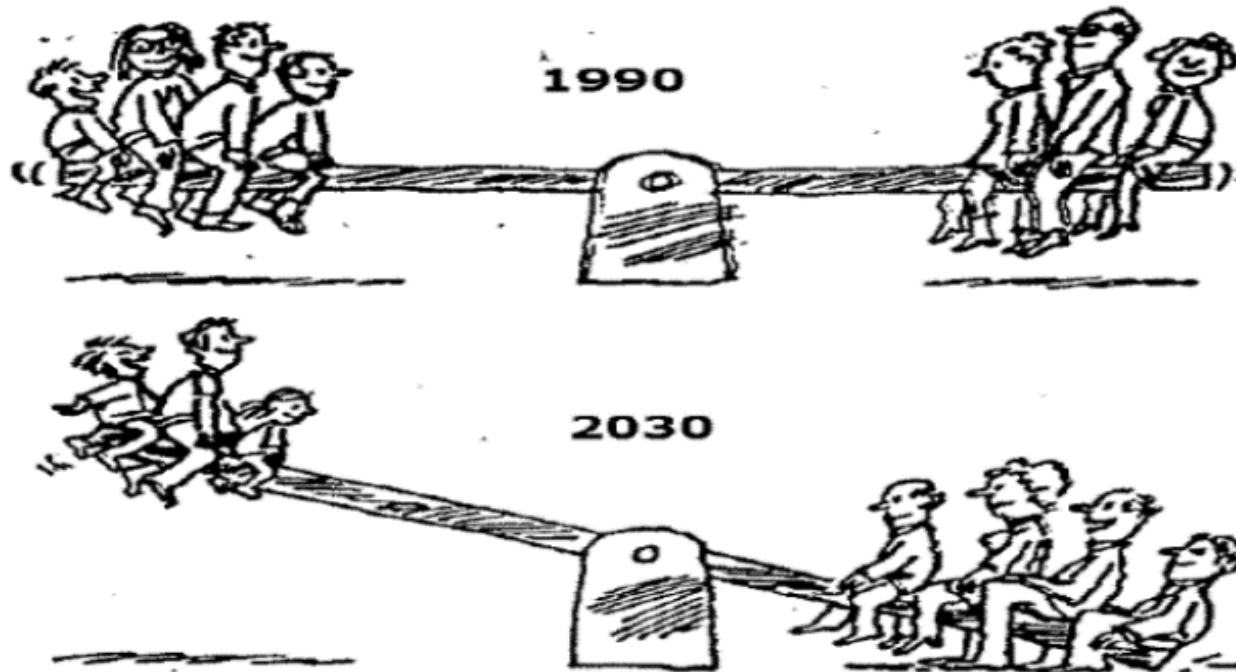

Mot 2040 er 67-79 åringer økt med ca. 60 %.

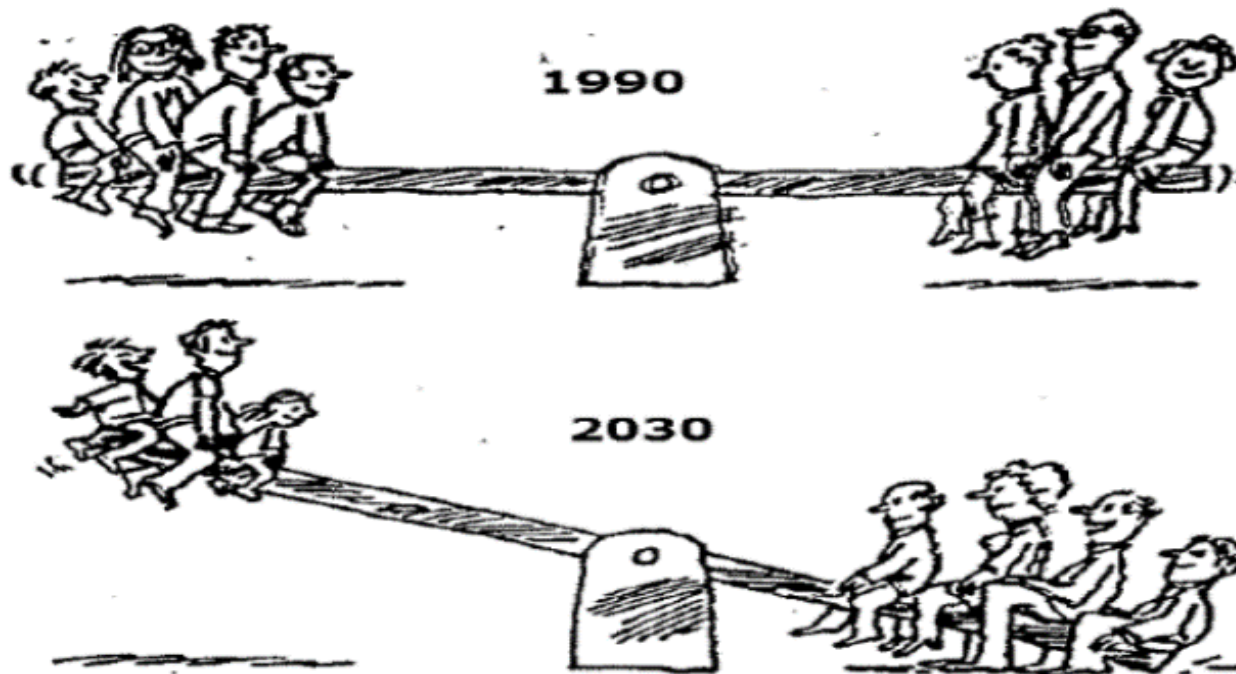
Analysen fra 2017 viste at:

- *vi gir omfattende tjenester til denne aldersgruppen som med enkle grep kan klare seg bedre selv,*
- *mens andre med komplekse behov må få mer hjelp enn i dag.*

Færre sysselsatte og flere eldre = det hjelper ikke å gjøre de samme tingene bare litt fortere

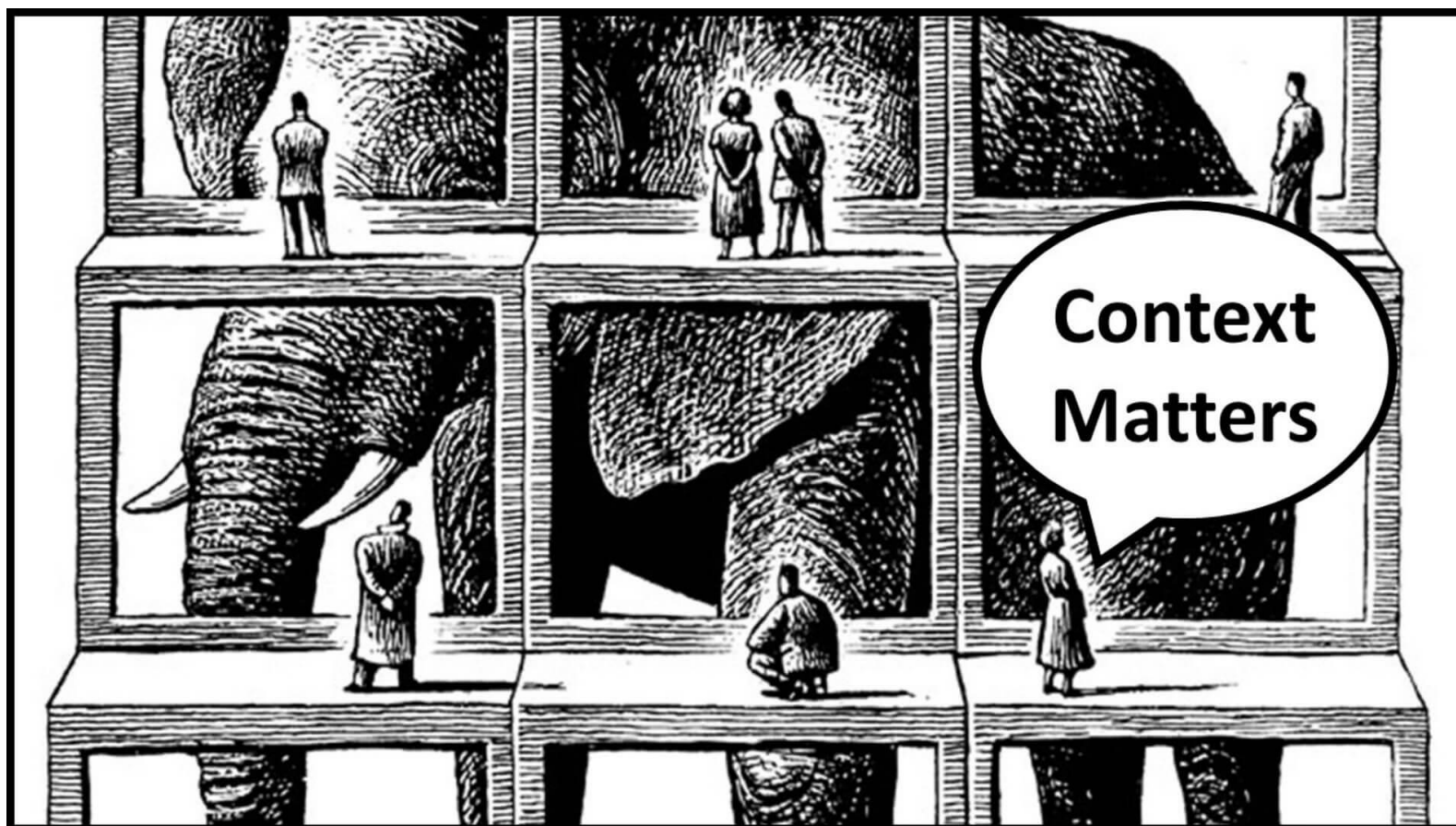

Oppdraget vårt er å få mer ut av
mindre fordi vi kan ikke
løpe «100 meter» for «60 meter»

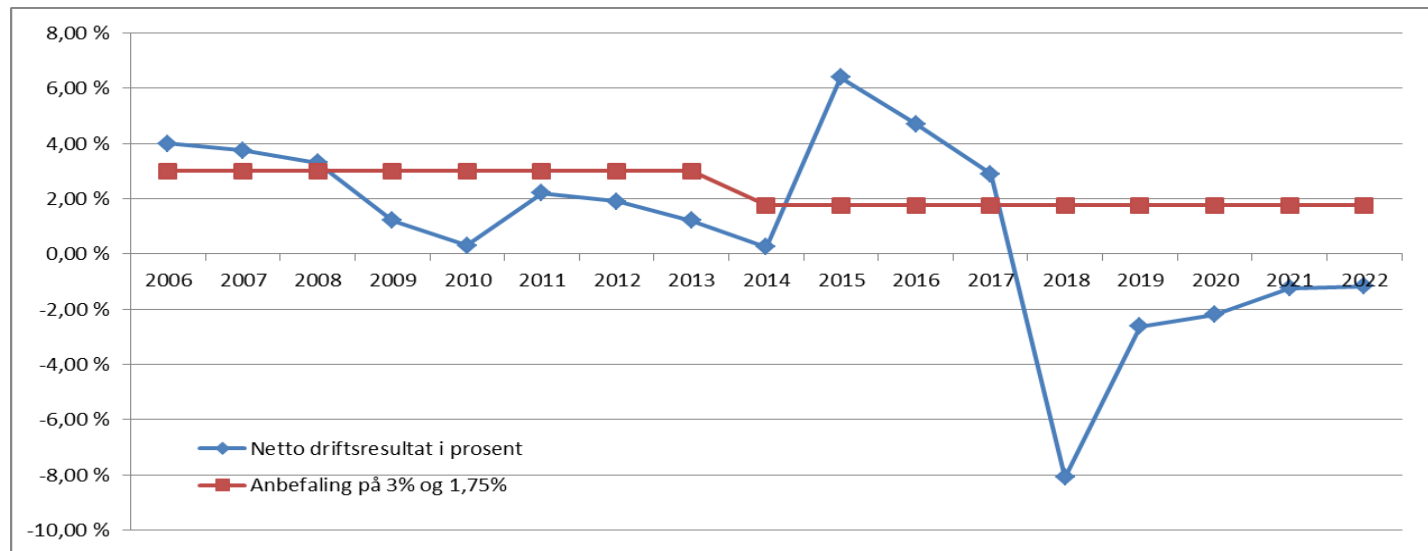

Felles mål – felles mening?

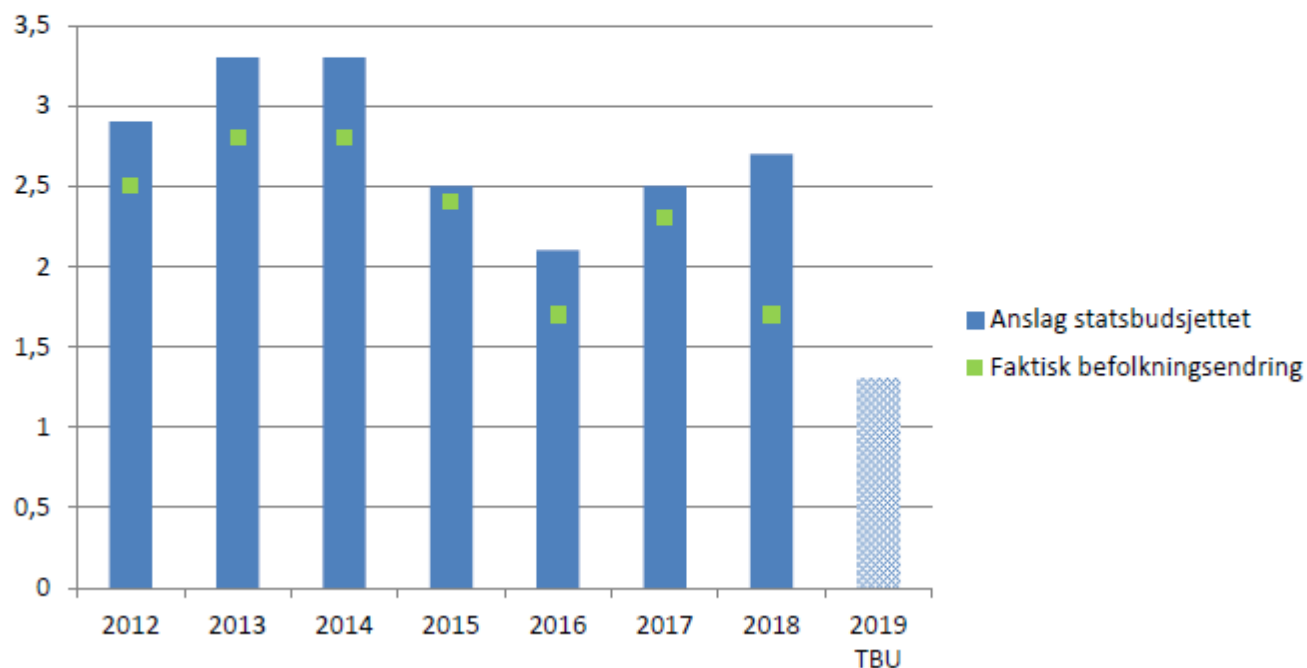
Eskalerende inntektsgap og flere lovpålagte oppgaver viser at omstillingsstrategien er rett

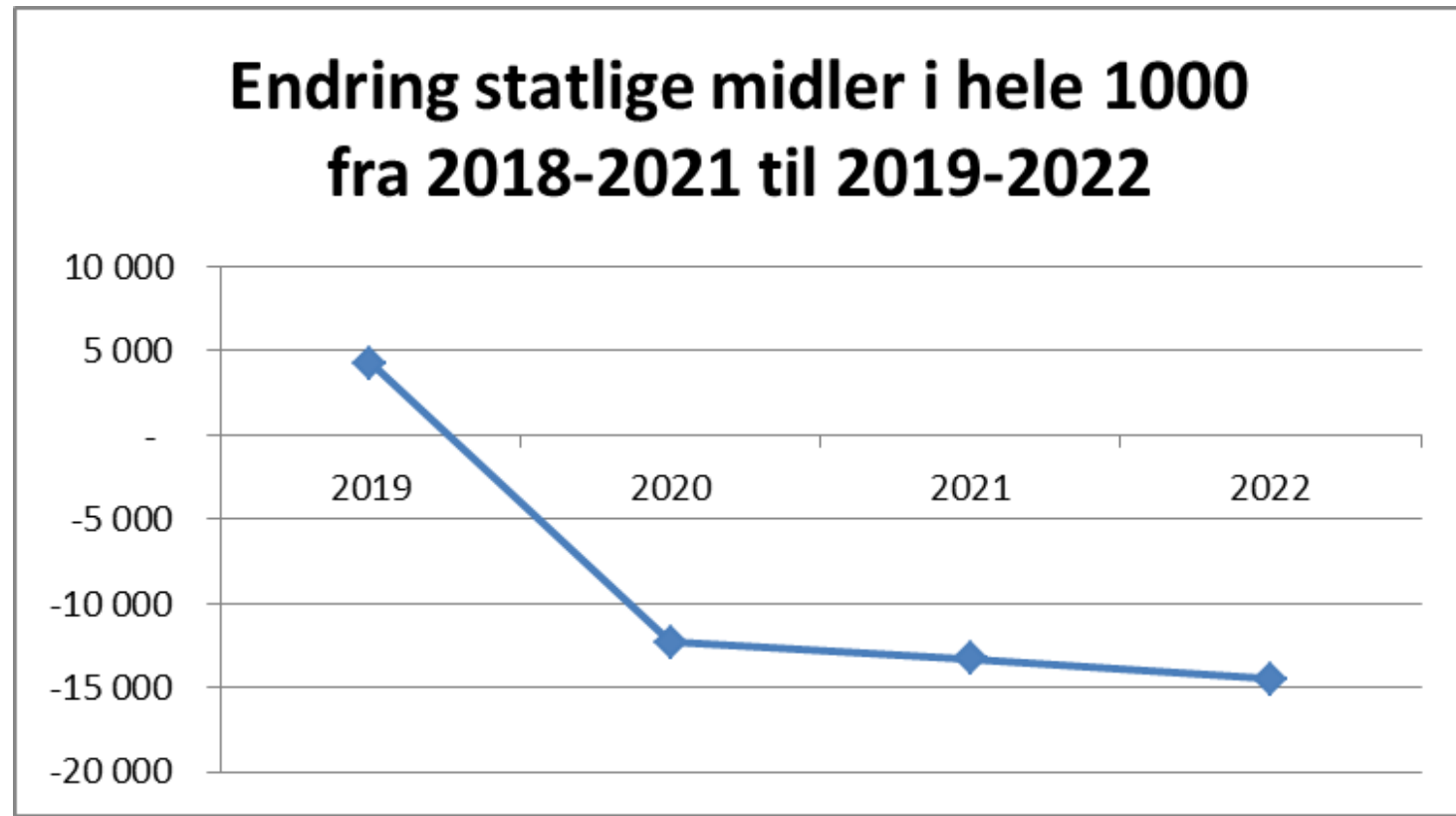

Overvurdering av merkostnadene som følge av befolkningsendringer har bidratt til handlingsrom i kommunene, men neppe slik framover

Vekst i kommunesektorens bruttoutgifter som følge av befolkningsutvikling, mrd. kroner

Fallende inntekter for flyktingetilskudd og skatt/ ramme mellom dagens og ny ØP

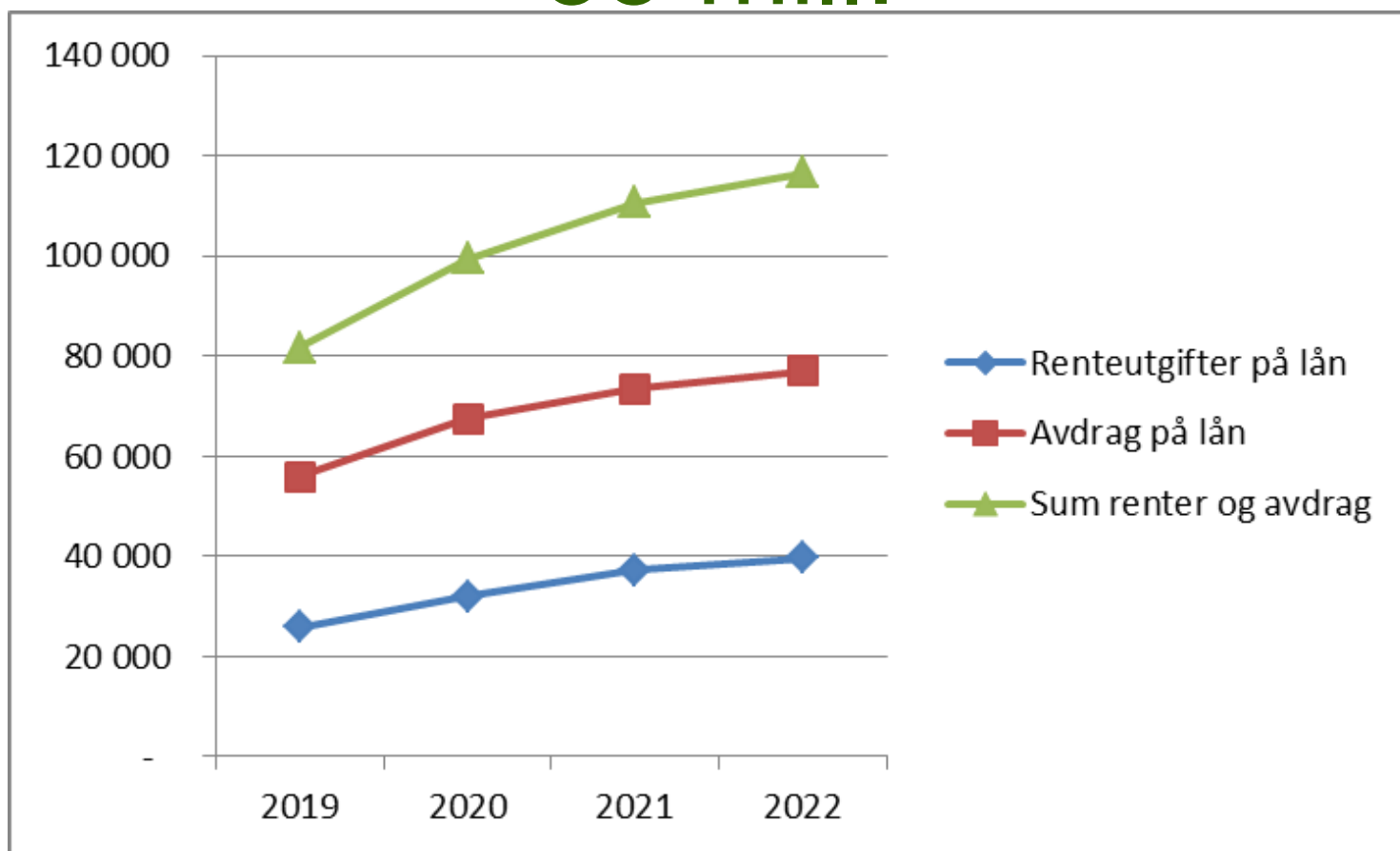

Bosatte flyktninger i Eigersund kommune, 2008- 09.2018

År	Totalt	Voksne	Barn	Enslig Mindreårige	Fam. Gj. Voksne	Fam. Gj. barn
2008	25	15	7			3
2009	27	19	7			1
2010	22	10	4	5	1	2
2011	20	11	5	3	1	
2012	27	9	10	2	1	5
2013	34	25	7	2		
2014	61	20	6	3	6	26
2015	60	34	8	4	4	10
2016	53	30	13	2	5	3
2017	39	19	11	2	3	4
2018	12	4	4	1	2	1

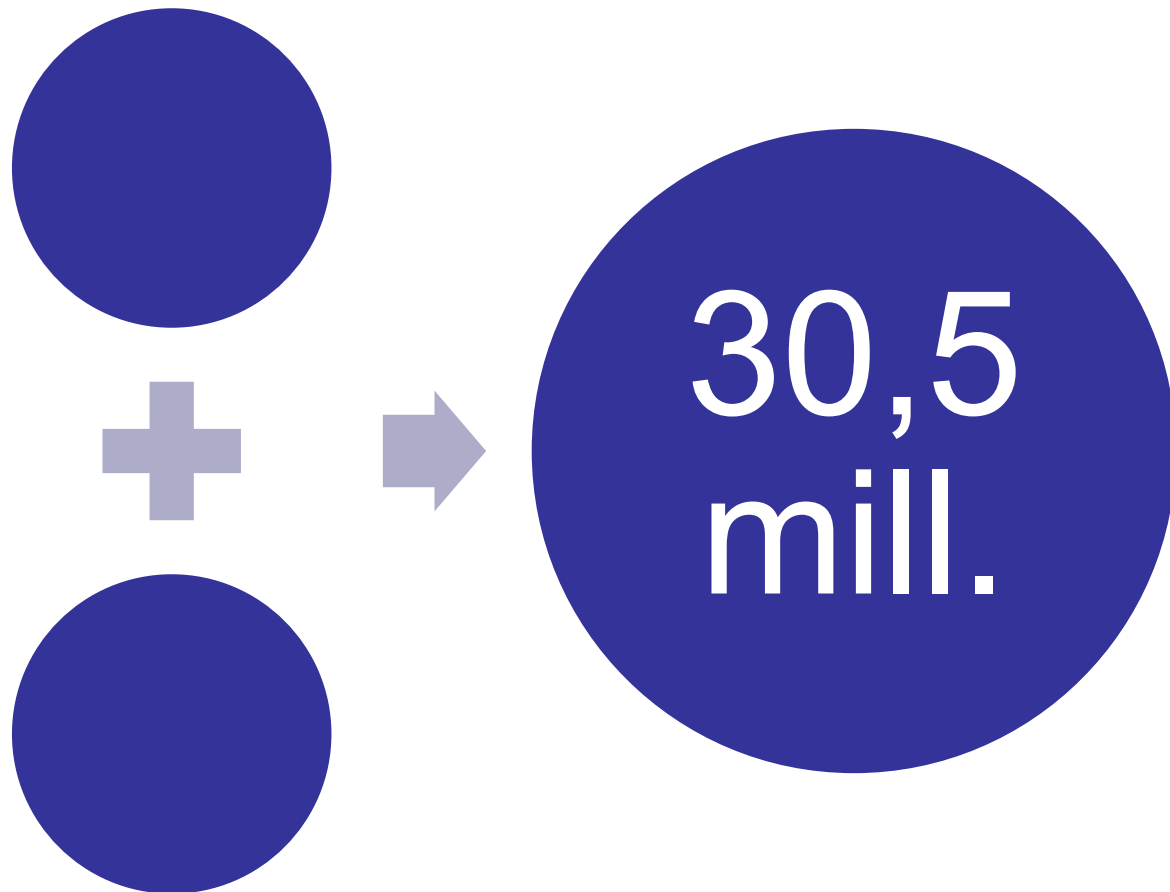

Økningen fra 2019 til 2022 = 35 mill.

Gjennomført gevinstrealisering demper inntektsgapet med

= effekt av tiltak som gir reduserte kostnader og/eller økt kvalitet

Inntektsgapet dekkes inn via

1. Bruk av fond i perioden utgjør ca. 29 mill.
2. Økt eiendomsskatt fra 4 til 4,5 promille i 2019 og fra 4,5 til 5 promille fra 2020
3. Økt krav til gevinstrealisering i perioden
 - Totalt sett ville kravet vært på 10 % uten gjennomført og realiserte gevinster, mens det er nå ca 7 % (= ukjente tiltak pr i dag)
 - Merk at vi må se på alt vi gjør, også løsning for tiltak som er lagt inn med økt ramme
 - For å komme i mål vil vi gå i dialog med alle samarbeidspartnere, for å finne bedre og billigere løsninger

Dekker lovpålagte krav og gir bærekraftige løsninger

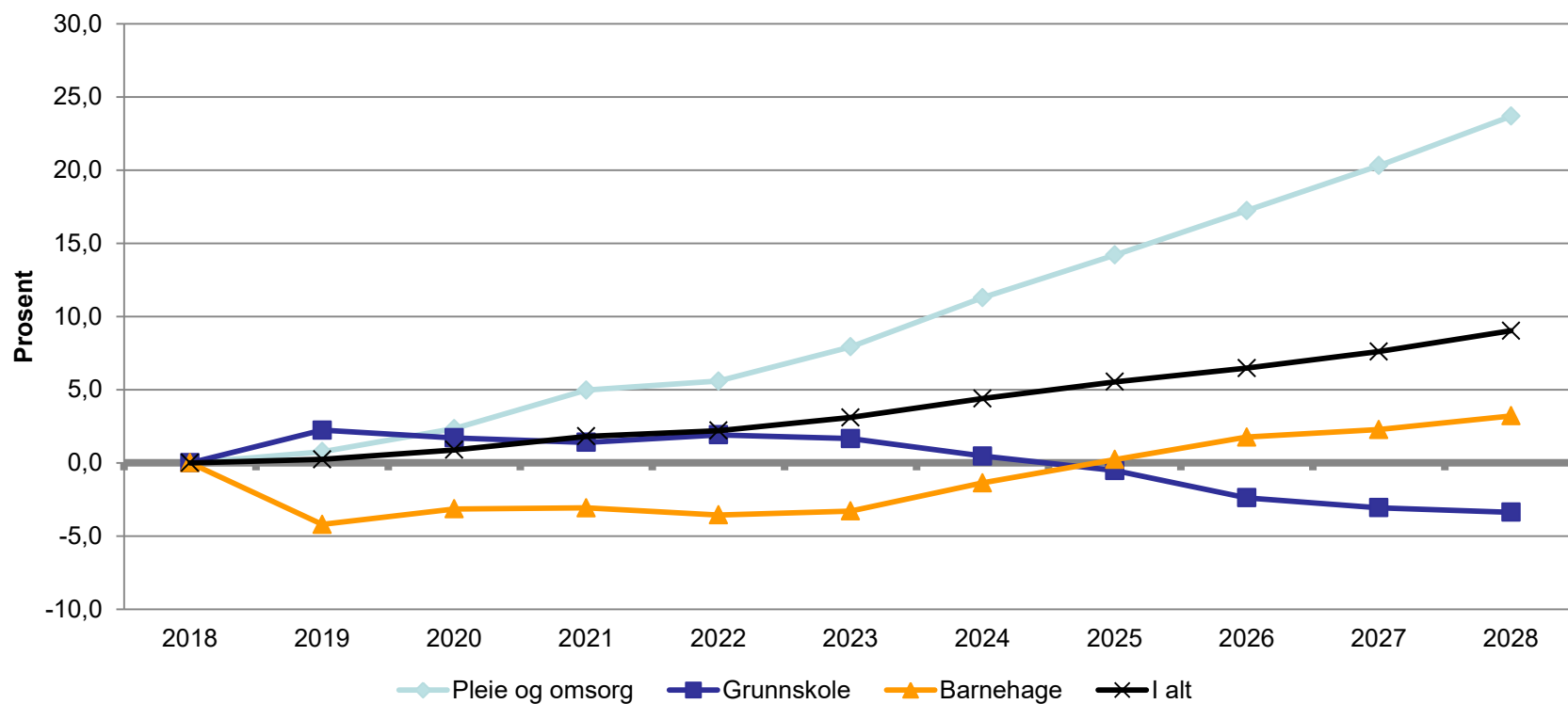
Investeringer som ligger inne i perioden	Sum i mill.
Eigerøy skole	240
Rundevoll barnehage (10 mill. vil overføres fra 2018)	55
Lysgården (fordelt i perioden)	61
Renovering skoler mm	41
Ferdigstille gravlund	27
Boligfelt Helleland (her nye midler fra 2020)	20
Opprustning lekeplasser	12
Opprustning kommunale veier	12

Framskriving av utgiftsbehov

Endret utgiftsbehov demografi - kommunen - 2017 - 2027

(målt ved inngangen til det enkelte år)

Beregnete demografikostnader for perioden 2019-2022

(uavhengig av finansiering)

Beregnete mer-/mindreutgifter 2019-2022 knyttet til den demografiske utviklingen. Eigersund kommune. Faste mill. 2018-kr.

Kilde: SSB/TBU/beregninger ved TF

	2019	2020	2021	2022	2019-2022
0-5 år	-6,8	1,9	0,1	-0,7	-5,6
6-15 år	6,6	-1,5	-0,9	1,5	5,7
16-66 år	-1,6	-0,7	-0,6	0,7	-2,2
67-79 år	4,7	4,4	3,0	2,0	14,2
80-89 år	1,7	2,8	6,1	0,2	10,8
90 år og eldre	-2,5	-1,1	0,4	-0,4	-3,6
Sum	2,0	5,8	8,1	3,4	19,3

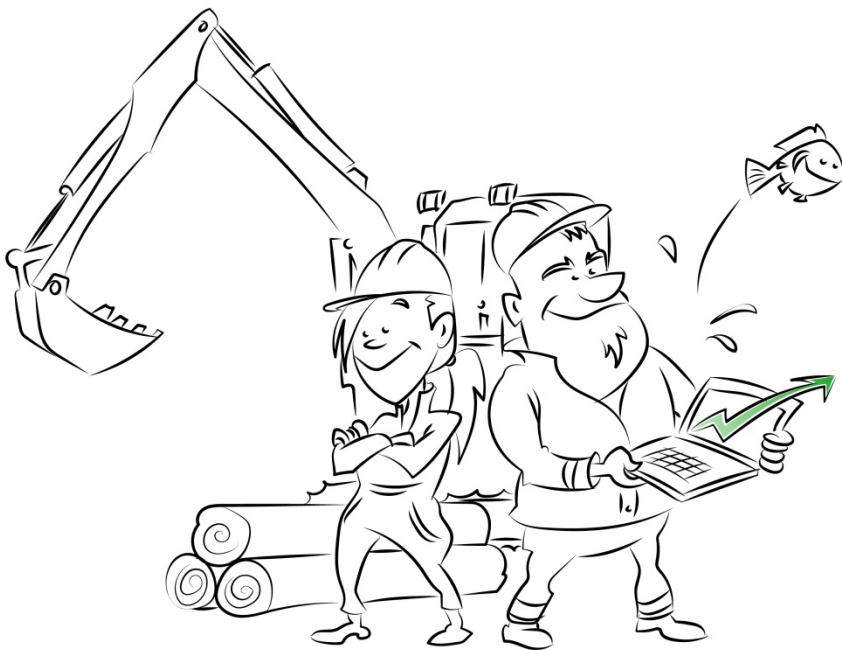
- I perioden 2019-2022 anslås Eigersund kommune å få økte demografikostnader på 19,3 mill. kr (hvorav ca. 15,6 mill. kr må dekkes innenfor de frie inntektene).
 - Flere unge i aldersgruppen 6-15 år trekker isolert sett i retning av økte utgifter til grunnskole.
 - Flere eldre i aldersgruppene over 67 år bidrar isolert sett til økte utgifter til pleie- og omsorgstjenestene.

Hvordan snur vi minus til pluss?

1. Et overordnet tilbakeblikk
2. Framtidsutsiktene krever livsviktige valg
3. Verdiskaping og mennesker som strategi
4. Fundamentet for å lykkes i fellesskapet
5. Tiltak som følge av strategiske valg
6. Oppsummering av veivalg

Verdiskaping og mennesker som strategi for å skape bærekraft

Livsviktige valg for alle = mer av det gode

- ✓ Bygge kapasitet hos mennesker, virksomheter og samfunn
- ✓ Bedre effekt av faglige ressurser
- ✓ Bedre effekt av ressurser hos enkeltpersoner, familier og lokalsamfunn

Verdien av å møtes

*Vi dannes
til mennesker
bare ansikt til ansikt,
bare hjerte til hjerte*

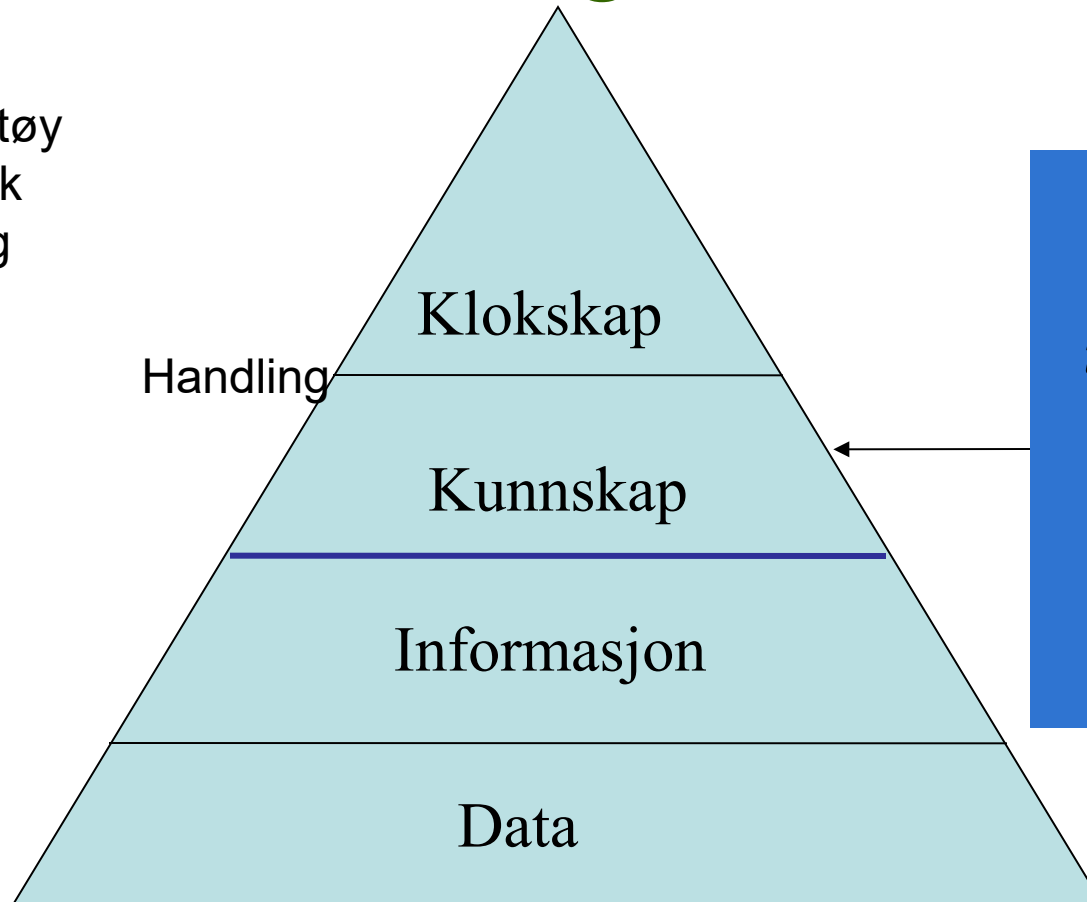
Johan Heinrich Pestalozzi (1746-1827)

Hvordan leve og lære hele livet?

- Felles verktøy
- Felles språk
- Modellering

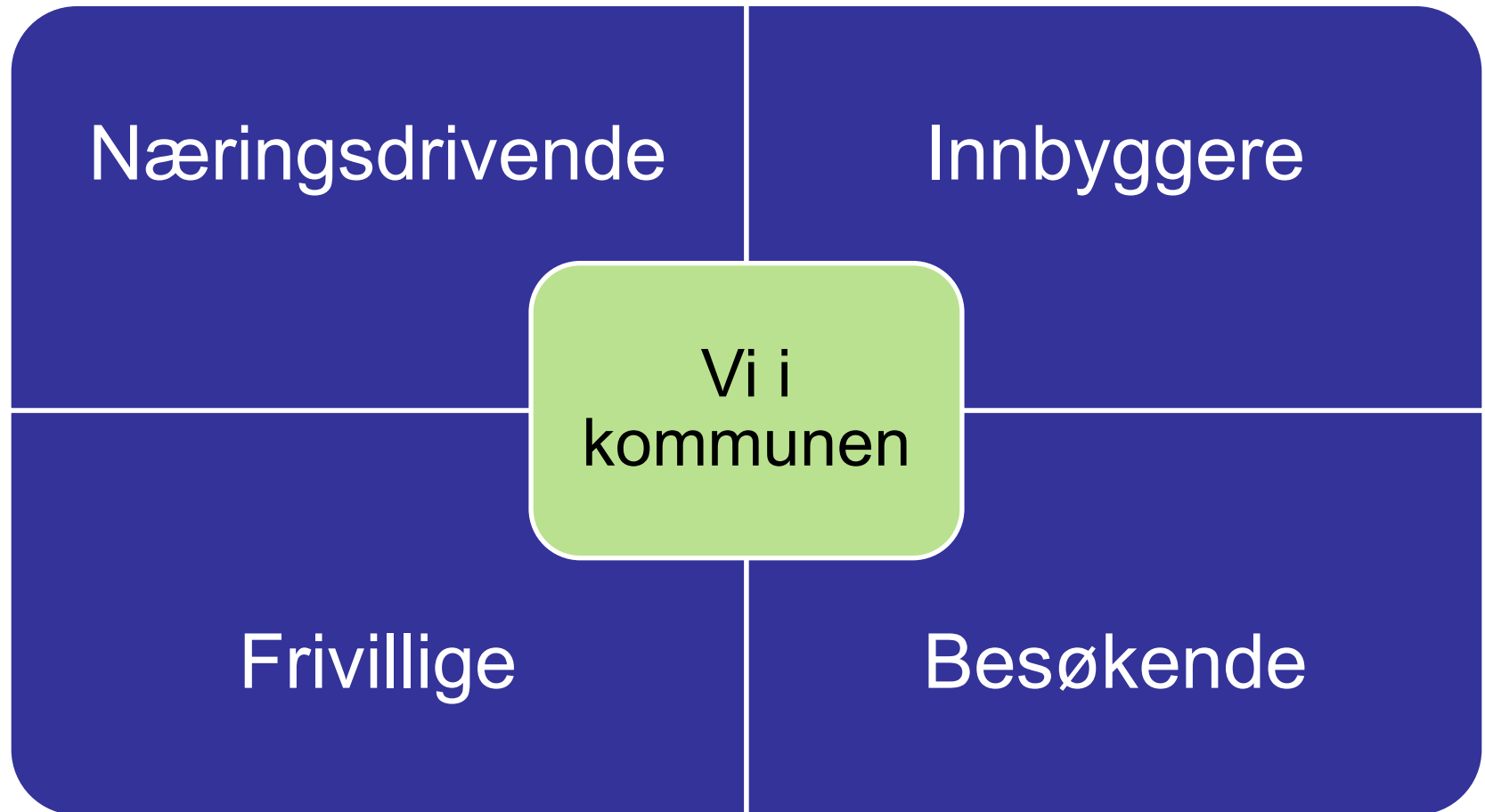
*Vi dannes
til mennesker
bare ansikt til
ansikt,
bare hjerte til
hjerte*

Vekst i nære relasjoner gir et konkurransefortrinn

- Mennesker som en verdi i seg selv
- Likeverd og partnerskap
- Respekt, tillit, åpenhet og ansvar
- Dannelse
- Mennesker som ukrenkelige
- Vinn-vinn løsninger
- Gi og få
- Dele kostnader, risiko, gevinster, tiltak
- Bygge opp
- Trygge rom for alle betyr å stoppe negativ atferd tidlig og skape et alternativ til vold i nære relasjoner

Vi er alle verdiskapere for og i fellesskapet

Hvordan snur vi minus til pluss?

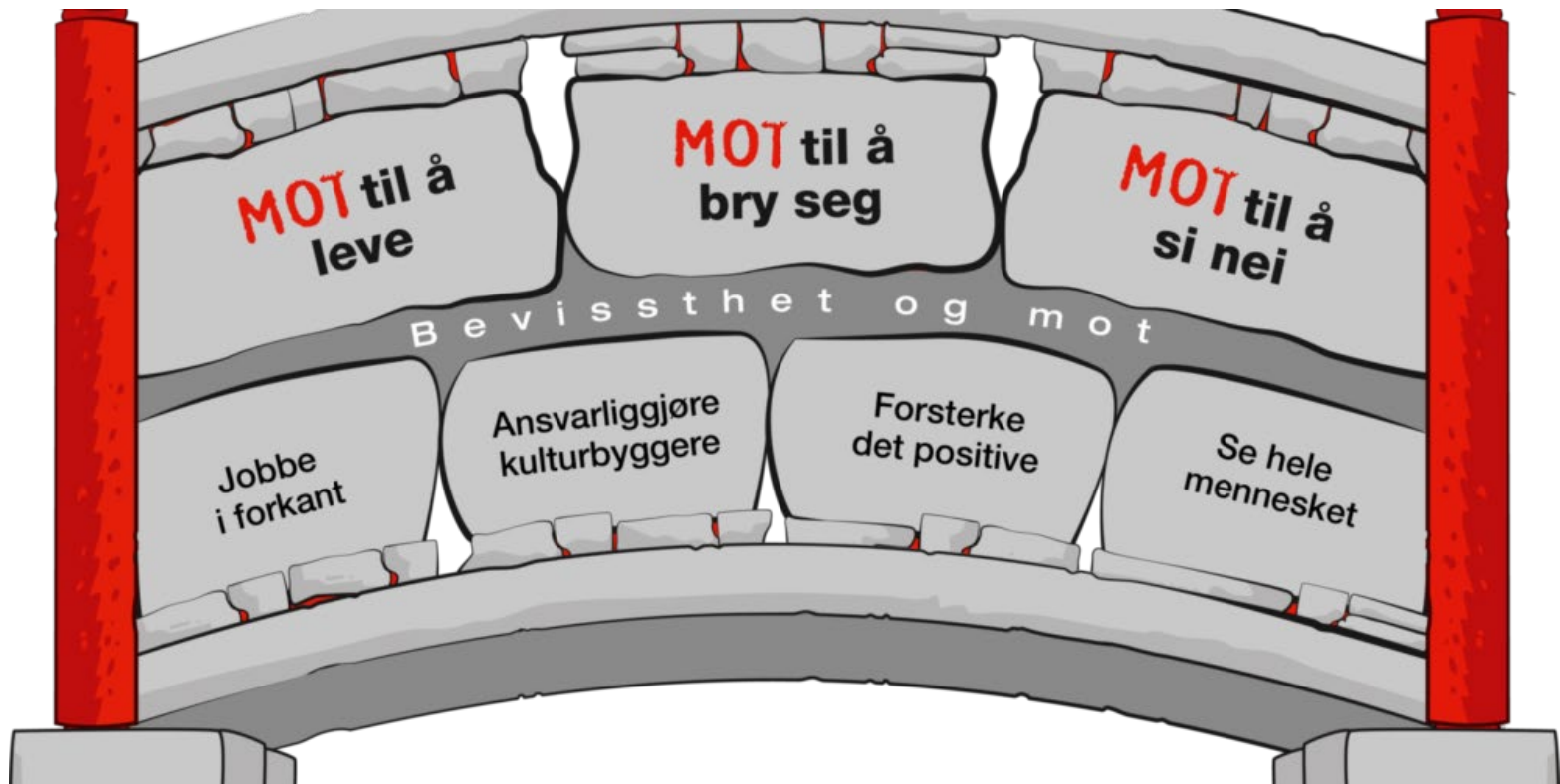
1. Et overordnet tilbakeblikk
2. Framtidsutsiktene krever livsviktige valg
3. Verdiskaping og mennesker som strategi
4. Fundamentet for å lykkes i fellesskapet
5. Tiltak som følge av strategiske valg
6. Oppsummering av veivalg

Fundamentet for å lykkes i fellesskapet

SAMMEN FOR ALLE

VI-kultur: er det lov til å være seg selv?

Et ekte liv sammen er magisk nettopp uten å være perfekt

- Menneske: Å være
 - Vi er gode nok akkurat som vi er
 - Vi bærer oss selv med vår egen bagasje
- Flokken: Å gjøre
 - Det vi gjør blir bedre i fellesskapet
 - Vi bærer hverandre uansett person og situasjon

Hva er vår holdning til mennesker og læring?

- «Kids do well if they can» Ross W. Greene
- «The power in YET!» Carol Dweck
- Positivt menneskesyn
- Kraften i å tro at du kan forbedre deg
- Alle gjør sitt beste når vi kan
- Alle kan lære hele livet

Hva vil vi?

Vi vil skape trygge rom for alles deltakelse i fellesskapet

Hva gjør vi?

Vi inviterer alle til verdiskaping for alle

VIL DU BLI MED Å SKAPE VERDIER?

Synliggjøring

Ansvarliggjøring

Dele informasjon/
kunnskap

Anerkjennelse
for den du er

Bli sett, hørt
og forstått

Samfunnet vårt er i endring. Hva kan vi gjøre sammen for å skape trygge rom for felles vekst og utvikling i Eigersund? Hvordan kan vi utvikle oss i samarbeid for å mestre et liv i endring? Enten du er innbygger, næringsdrivende, tilreisende, eller ansatt i kommunen, hva er viktig for akkurat deg?

Velkommen til kafedialog
ons. 9. jan. 2019 kl 18-21
i Damsgårdsgaten 4A

Har du gode innspill, men kan ikke komme?
Send mail til: verdi@eigersund.kommune.no
Følg med på Mestringsenheten på Facebook for å få datoer for drop-in og mer info.

 **EIGERSUND
KOMMUNE**

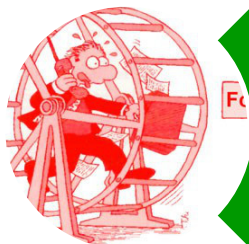
Hvordan snur vi minus til pluss?

1. Et overordnet tilbakeblikk
2. Framtidsutsiktene krever livsviktige valg
3. Verdiskaping og mennesker som strategi
4. Fundamentet for å lykkes i fellesskapet
5. Tiltak som følge av strategiske valg
6. Oppsummering av veivalg

Tiltak som følge av strategiske valg

Strategi

Struktur

Kultur

- Strategiske valg - hvordan lære av næringslivet?

- Sett tydelige mål
- Gi noen ansvar for gjennomføring
- Sett av tilstrekkelig ressurser til gjennomføring
- Lag konkrete delmål som sjekkes underveis

Altså:

- Vi må sammen skape en retning med troverdighet
- Et urealistisk forhold til virkeligheten går ikke i lengden
- En bærekraftig prioritering betyr å velge noe og velge bort noe annet, og samtidig forsterke det gode

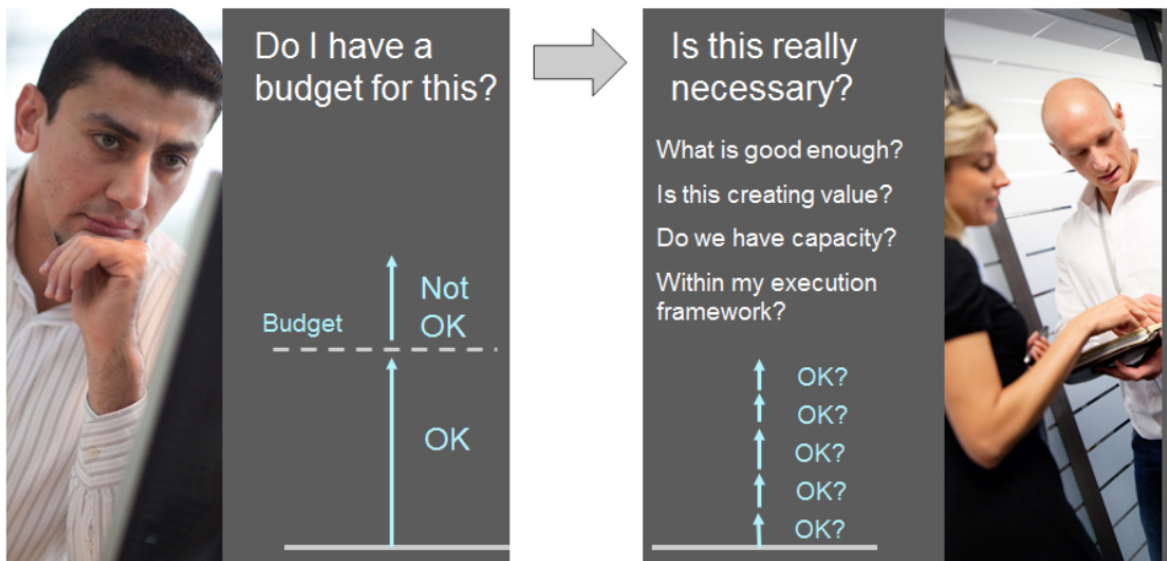
Problem for offentlig sektor:

- Omfattende behov uten betalingsvilje eller -evne

Vi må også stille nye spørsmål

A different mindset - and different questions

Å bygge en bærekraftig velferdsplattform steg for steg

Denne mottaksenheten vil på sikt kunne tilknyttes ulike sensorer for varsling ved forskjellige situasjoner.

- Fallalarm
- Dørsensor
- Bevegelsessensor
- Sengesensor
- Gulvsensor
- Epilepsisensor
- Trekk sensor
- Brannalarm
- GPS sporing
- Personlig måling av kroppsfunksjoner, (for eksempel blodsukker, blodtrykk og puls.)

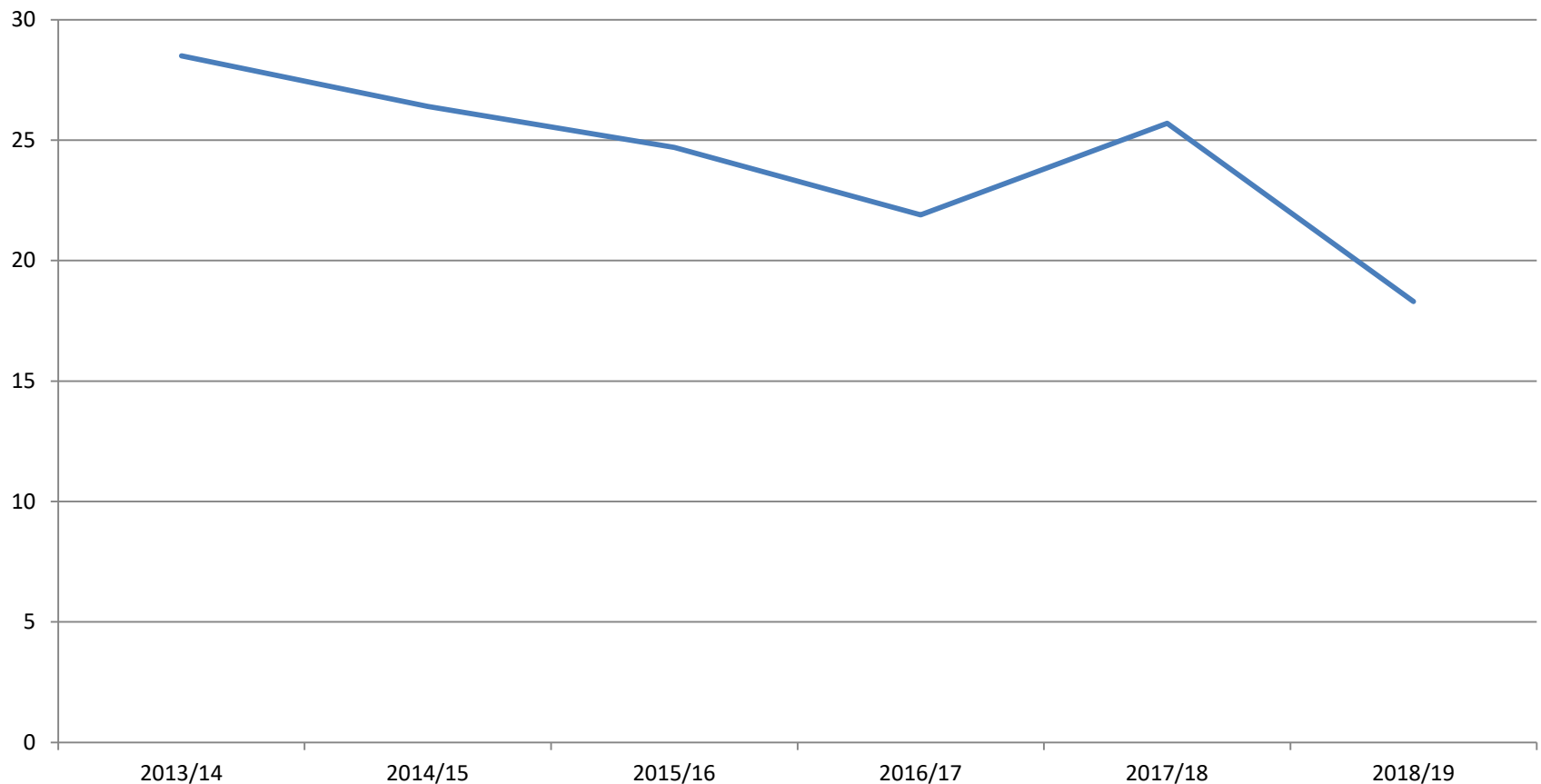
Tjenesteproduksjon innenfor HO

Tabellen under viser antall tjenestemottakere i løpet av 2017 på noen utvalgte områder:

Tjeneste/år	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hjemmesykepleie	711	719	732	684	799	711	670
Praktisk bistand (hjemmehjelp)	465	448	441	457	442	363	334
Praktisk bistand, opplæring	141	134	124	115	114	96	98
Dagsenter Kjerjanaset	80	91	83	87	79	107	112
Rusrelatert helsehjelp	21	16	27	44	51	70	66
Psykisk helsehjelp	151	121	135	163	150	165	176
Hverdagsrehabilitering			32	72	90	129	125
Kommunal øyeblikkelig hjelp			47	70	91	158	159
Ressurskrevende tjenester under 67 år	21	20	25	24	19	20	21
Utskrivningsklare pasienter fra SUS			237	380	390	448	491
Økonomisk sosialhjelp	290	274	308	326	343	416	399
Vertskommunebeboere	48	45	40	37	36	34	32

Prosentandel av samlet lærerressurs som går til spesialundervisning

FRAM i 2019 – prosjektprogrammet oppsummert

1. Prosjekt Digitale tjenester:

- Regionalt samarbeid
- Fokus på forbedring av interne digitaliseringsprosesser
- Digital kompetansehevingstiltak

2. Prosjekt Livslang læring:

- Gjennomføring av forprosjekt og delprosjektene: Sykefravær; Digital kompetanse; Flyktningetjenesten; Frivillighetspolitikk; Pasientsikkerhet

3. Prosjekt Orden i eget hus:

- Igangsette forprosjekt
- Ferdigstille kvalitetshåndbok
- Kvalitet og forbedringsarbeid

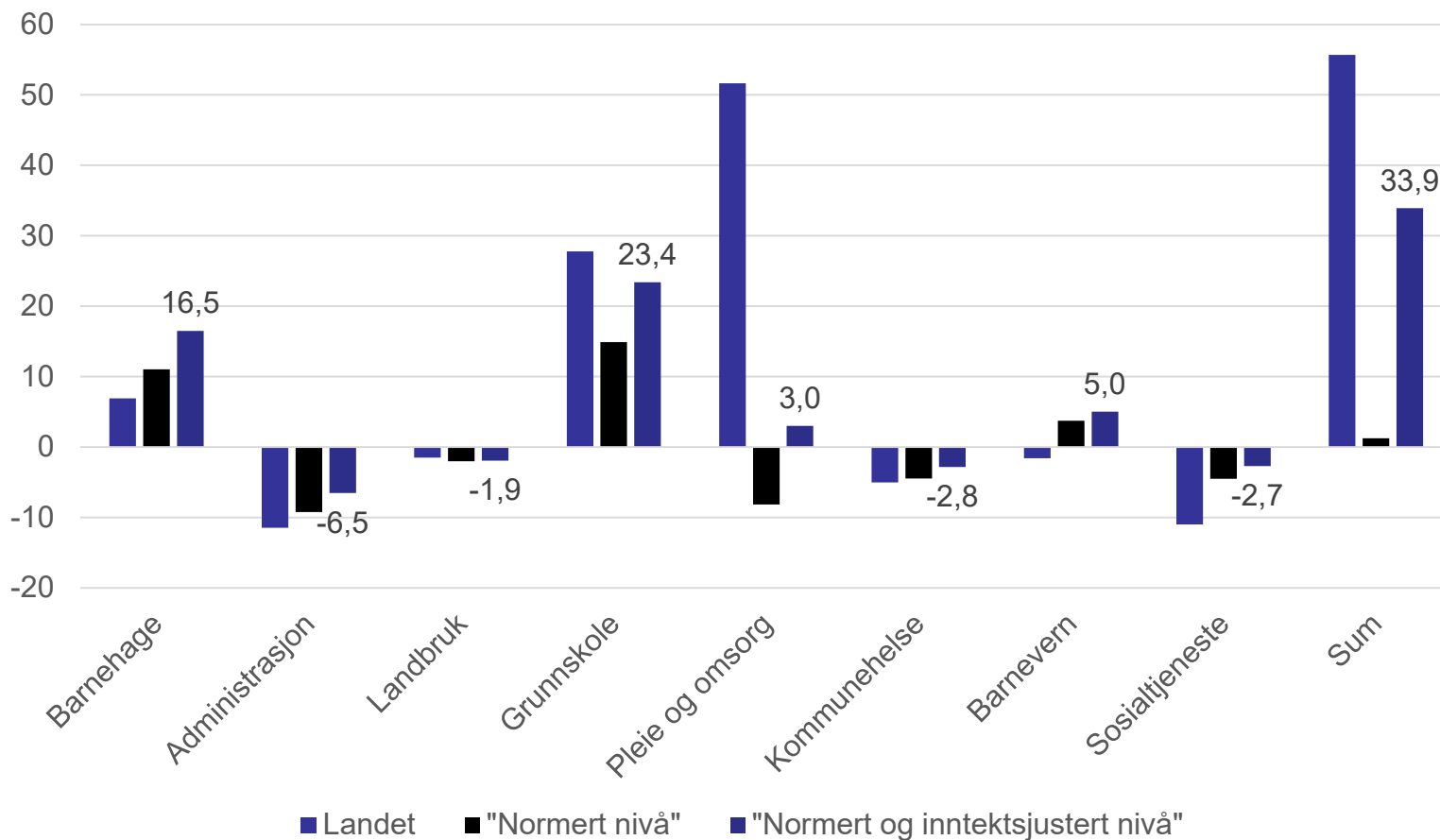
4. Prosjekt Veiledningstorget:

- Åpning og opprettelse av veiledningstoget 2019
- Videreutvikling av veiledningstorget
- Utarbeide kanalstrategi

Illustrasjon KOSTRA- og effektivitetsanalyse, Eigersund kommune 2017

Mer-/mindreutgift 2017 (mill. kr) sammenlignet med

KOSTRA og effektivitetsanalyse. Eigersund kommune 2017. Mill. kr. Kilde: SSB/KMD/beregninger ved TF

Økonomisk oversikt

	2018	2019	2020	2021	2022
Gevinstrealisering Budsjett 2018	-25.645	-50.045	-55.545	-55.545	-55.545

Økonomisk oversikt

	2018	2019	2020	2021	2022
Gevinstrealisering Budsjett 2018	-25.645	-50.045	-55.545	-55.545	-55.545
Foretatt gevinstrealisering	12.343	28.410	30.150	30.450	30.450

Økonomisk oversikt

	2018	2019	2020	2021	2022
Gevinstrealisering Budsjett 2018	-25.645	-50.045	-55.545	-55.545	-55.545
Foretatt gevinstrealisering	12.343	28.410	30.150	30.450	30.450
Gjenstående beløp	-13.302	-21.635	-25.395	-25.095	-25.095

Økonomisk oversikt

	2018	2019	2020	2021	2022
Gevinstrealisering Budsjett 2018	-25.645	-50.045	-55.545	-55.545	-55.545
Foretatt gevinstrealisering	12.343	28.410	30.150	30.450	30.450
Gjenstående beløp	-13.302	-21.635	-25.395	-25.095	-25.095
Statens anslag		-6.100	-6.100	-6.100	-6.100

Økonomisk oversikt

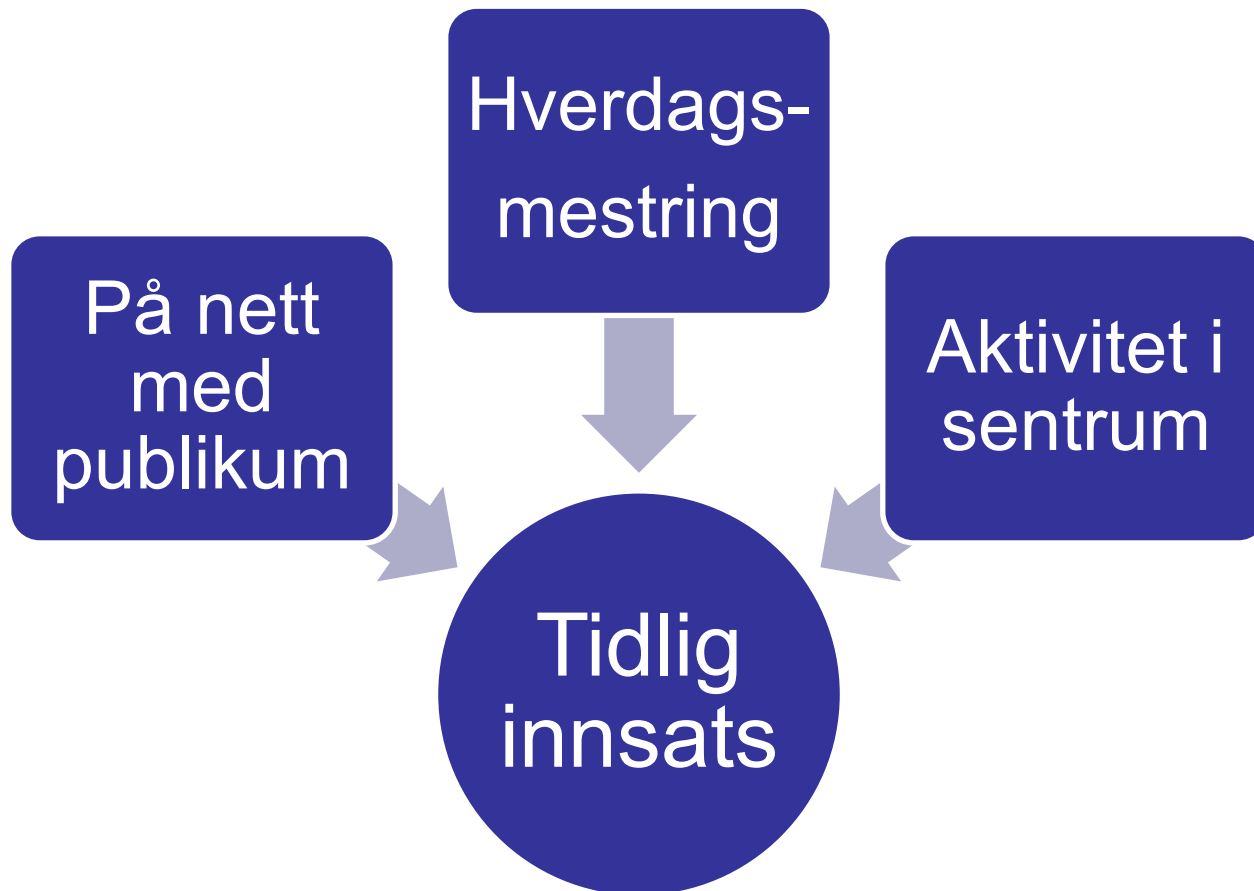
	2018	2019	2020	2021	2022
Gevinstrealisering Budsjett 2018	-25.645	-50.045	-55.545	-55.545	-55.545
Foretatt gevinstrealisering	12.343	28.410	30.150	30.450	30.450
Gjenstående beløp	-13.302	-21.635	-25.395	-25.095	-25.095
Statens anslag		-6.100	-6.100	-6.100	-6.100
Krav til gevinstrealisering		0	-11.300	-30.560	-51.400

Økonomisk oversikt

	2018	2019	2020	2021	2022
Gevinstrealisering Budsjett 2018	-25.645	-50.045	-55.545	-55.545	-55.545
Foretatt gevinstrealisering	12.343	28.410	30.150	30.450	30.450
Gjenstående beløp	-13.302	-21.635	-25.395	-25.095	-25.095
Statens anslag		-6.100	-6.100	-6.100	-6.100
Krav til gevinstrealisering		0	-11.300	-30.560	-51.400
Totalt		-27.735	-42.795	-61.755	-82.595

Et knippe tiltak som fremmer tidlig innsats

Aktivitet i sentrum

- Nytt aktivitetssenter på Slettebø planlegges og ferdigstilles
- Elveparken ferdigstilles og nye planer lages for neste trinn
- Mulighetsstudie for nytt rådhus/kulturhus og sentrum ferdigstilles og veien videre planlegges ift. torget ol.

Aktivitet i sentrum

- Næringsaktiv kommune –oppstart forprosjekt
- Investeringer i næringsutvikling (Kaupanes)
- Utvikle konsept for tomteutvikling for bolig og næring (OPS) ; Helleland, Egrefjellet og Hestnes mfl.
- Muligheter i Eigersund bidrar til flere lønnsomme arbeidsplasser

Mestring i hverdagen

- Utvidet tilbud til flere - kompetanseutvikling og veiledning
 - Foreldreveiledning (COSP) – trygghetssirkel
 - Avsatt midler til tilbud om et alternativ til vold ol
- Bedre tverrfaglig innsats og handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Funksjonelle bygninger og utvidet tilbud øker effektivitet
 - Espelandshallen
 - Ny svømmehall på Lagård
 - Grøne bråden og Husabøskoler
 - Midlertidig Eigerøy skole og ny er på vei
 - Eigersund helsestasjon i sentrumsgården
 - Midlertidig lokasjoner for vei og utemiljø samt brannstasjon og permanente er under planlegging

Mestring i hverdagen

- Prosjektene på Husabø skolene og Grønebråden skole planlegges og ferdigstilles
- Digitale tjenester skapes både nasjonalt, regionalt og lokalt
- FRAM – kjernevirksomheten peker ut områder for felles problemløsning

På nett med publikum

1. Etablering av alles veiledningstorg i januar og utvikling av kanalstrategi
2. Flere digitale tjenester med mer selvbetjening og enkle løsninger – 24 timers tilgang
3. Framsynt organisasjon og ledelse, ny struktur etableres trinnvis fra februar 2019
 - bedre måloppnåelse med lavere kostnader og høyere eller samme kvalitet
 - bedre intern samhandling og ekstern kundebehandling, strategisk kommunikasjon og involvering

Hvordan snur vi minus til pluss?

1. Et overordnet tilbakeblikk
2. Framtidsutsiktene krever livsviktige valg
3. Verdiskaping og mennesker som strategi
4. Fundamentet for å lykkes i fellesskapet
5. Tiltak som følge av strategiske valg
6. Oppsummering av veivalg

Oppsummering av veivalg

- Framtida skapes og deles bedre sammen enn å konkurrere om å bli best i klassen og få mest
- En bærekraftig utvikling innebærer å bygge opp og skape vekst i mennesker, virksomheter og samfunn – «selvgående og selvforsterkende»
- Kommunen forplikter seg til å bli en aktiv verdiskaper sammen med alle samfunnsaktørene
- Vi inviterer alle til verdiskaping i fellesskapet og skaper verdier for felles vekst og utvikling
- Internt rigger vi oss for å klare mer for mindre samtidig som vi realiserer mål og nødvendige gevinster for å bidra til gode liv for alle framover

Vekst skapes i, for og mellom mennesker

«Det kan fort gå godt!» ☺

Sammen
om
gode liv for alle
– også
arbeidsliv!

SAMMEN FOR ALLE

Se, lytt, ~~løft~~ hverandre fram!
rock

synnevaerland
KOMMUNIKASJØN

